

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120297934
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:6120297934.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C., D. XX, zast. JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátom so sídlom Košice, Čajakova 5, IČO: 35 553 944, proti žalovanému: Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00691135, o zaplatenie 915,42 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 12C/65/2020-276 zo dňa 9.11.2022 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 915,42 € spolu s príslušenstvom (úrokmi z omeškania), titulom vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie od 14.5.2018 do 15.5.2020 na tom skutkovom základe, že je podielovým spoluvlastníkom pozemkov – parciel registra „C“ evidovaných na LV č. XXXXX v kat. území E., F. C. - G., Okres: Košice II: parcela č. 4311/65 o výmere 961 m², druh: ostatné plochy, č. 4311/68 o výmere 96 m², druh: ostatné plochy, č. 4311/69 o výmere 473 m², druh: ostatné plochy, č. 4311/72 o výmere 53 m², druh: ostatné plochy, č. 4311/75 o výmere 196 m², druh: ostatné plochy, č. 4311/79 o výmere 49 m², druh: ostatné plochy, č. 4311/83 o výmere 122 m², druh: zastavané plochy a nádvoría, č. 4312/59 o výmere 149 m², druh: zastavané plochy a nádvoría, vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/24 k celku, ktoré žalovaný užíva od roku 1957, kedy na týchto pozemkoch začal realizovať výsadbu verejnej zelene. Pre funkčné využitie parciel (aj ostatných parciel v tzv. Borovicovom háji) v zmysle platného Územného plánu hospodársko-sídelskej aglomerácie Košice je definovaná funkcia verejnej zelene, pričom v zmysle strategického dokumentu mesta Košice - Miestneho územného systému ekologickej stability (ďalej len „MÚSES“), schváleného uznesením č. 811/2013 mestského zastupiteľstva, je táto lokalita špecifikovaná ako Mestské biocentrum regionálneho významu BC-RM. Za užívanie pozemkov bez právneho dôvodu v žalovanom období od 14.5.2018 do 15.5.2020 si žalobca uplatňoval náhradu zodpovedajúcu obvyklej výške nájmu 5,234 €/m²/ročne stanovenej znaleckým posudkom č. 3/2018 znalca H. I. a na spoluvlastnícky podiel žalobcu pripadajúcej výmery 87,45 m² (1/24 z výmery 2.099 m²), za dva roky v sume 915,42 € (457,71 x 2) ako majetkový prospech žalovaného na úkor žalobcu získaný plnením bez právneho dôvodu. Nakoľko žalovaný nevyhovel výzve na vydanie bezdôvodného obohatenia listom zo dňa 4.5.2018, žalobca požadoval úroky z omeškania z dlžnej sumy počnúc dňom 14.5.2018 až do zaplatenia. K právnej ochrane vlastníkov pozemkov, na ktorom sa nachádza verejné priestranstvo obce, žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/52/2009 zo dňa 31.1.2011 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 237/09, z ktorých citoval právny názor.

2. Súd prvej inštancie vzal za skutkový základ rozsudku tvrdenia žalobcu, považujúc ich za nesporné ohľadne vlastníctva nehnuteľností, ich výmery a skutočnosti, že pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobcu sú situované v lokalite „Borovicový háj“ a sú súčasťou verejného priestranstva s využitím územia ako verejnej zelene, prístupné neobmedzenému okruhu užívateľov. Pokiaľ ide o spôsob využitia pozemkov, z predloženého LV č. XXXXX pre kat. územie E., na ktorom sú predmetné pozemky evidované, vyplynulo, že v prípade parcel č. 4311/65 - ostatné plochy o výmere 961 m², č. 4311/68 - ostatné plochy o výmere 96 m², č. 4311/69 - ostatné plochy o výmere 473 m², č. 4311/72 - ostatné plochy o výmere 53 m² a č. 4311/75 - ostatné plochy o výmere 196 m², je uvedený spôsob využitia: 29 - pozemok, na ktorom je okrasná záhrada, uličná a sídlisková zeleň, park a iná funkčná zeleň a lesný pozemok na rekreačné a poľovnícke využívanie a v prípade parcel č. 4311/79 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 49 m², č. 4311/83 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 122 m² a č. 4312/59 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 149 m², je uvedený spôsob využitia: 18 - pozemok, na ktorom je dvor. V zmysle strategického dokumentu mesta Košice - MÚSES schváleného uznesením č. 811/2013 Mestským zastupiteľstvom v Košiciach, je táto lokalita špecifikovaná ako Mestské biocentrum regionálneho významu BC - RM. Súd prvej inštancie zistil tiež, že odbor výstavby Obvodného národného výboru č. Výst./2224a-1985-Bk zo dňa 15.3.1985 vydal rozhodnutie o využití územia pre Borovicový háj v lokalite Košice - Západ so stanovením nasledovných podmienok: 1/ pri vypracovaní projektovej dokumentácie je potrebné dodržať podmienky všetkých zainteresovaných zložiek, 2/ stavenisko je potrebné označiť orientačnou tabuľou, 3/ pred vydaním stavebného povolenia je nutné pozemok majetkovo-právne vysporiadať a predložiť LV. Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva SSR rozhodnutím zo dňa 21.1.1987 rozhodlo o trvalom vyňatí lesných pozemkov v kat. území Košice - Západ pre zriadenie parkovej zelene, z lesného pôdneho fondu o celkovej výmere 11,4245 ha, pričom za účelom trvalého vyňatia lesných pozemkov uložilo Záhradníckemu a sadovníckemu podniku mesta Košíc v spolupráci s Východoslovenskými štátnymi lesmi v Košiciach: a) zabezpečiť vyznačenie hraníc trvale vyňatých pozemkov podľa geometrického plánu, b) vykonať majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov prostredníctvom Národného výboru Mesta Košice v súlade s úpravou MLVH SSR č. 937/1985-161, resp. uzatvoriť zmluvu o prevode správy národného majetku. Na základe hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku zo dňa 10.11.1987 bol ku dňu 30.11.1987 prevedený Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha v kat. území C - G. v obstarávacej cene 398.054 Kčs zo správy Záhradnícky a sadovníckeho podniku mesta Košíc na Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice - Správa verejnej zelene Košice, pričom dôvodom prevodu správy podľa bodu 5 hospodárskej zmluvy bola „úprava Borovicového hája na obvodový park, ktorý bude prevádzkať preberajúci“. Dňa 28.6.1991 uzavreli odovzdávajúca organizácia Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, š.p. rozpočtová zložka Správy verejnej zelene a preberajúca organizácia Správa mestskej zelene delimitačný protokol, predmetom delimitácie bol prevod práv, povinností a záväzkov zo štátneho podniku Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice na Magistrát mesta Košice - Správa mestskej zelene ako rozpočtovú organizáciu celomestskej povahy. Z Prílohy č. 1 delimitačného protokolu (bod 430) vyplýva, že predmetom delimitácie bol aj Borovicový háj. Dňa 3.5.2004 na základe Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, odovzdala Správa mestskej zelene v Košiciach, so sídlom Rastislavova 79, Košice, preberajúcejemu Mestu Košice, Trieda SNP 48/A, nehnuteľnosti, medzi inými Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha v k.ú. C - G. s prechodom vlastníctva ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t.j. k 1.5.1991. Prílohou č. 7 protokolu bola inventárna a technická karta budovy s názvom Borovicový háj - rozloha 11,4245 ha. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že Mestské zastupiteľstvo v Košiciach schválilo uznesením č. 66 zo dňa 19.12.1991 Všeobecné záväzné nariadenie (VZN) mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane verejnej zelene v znení neskorších doplnkov, ktoré bolo napadnuté protestom prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I zo dňa 17.10.2013, nakoľko boli zistené porušenia viacerých ustanovení jednotlivých zákonov. Okresný prokurátor v tomto proteste konštatoval, že mesto Košice prijatím § 4 VZN prekročilo svoju normotvornú právomoc, ktorá mu vyplýva z čl. 68 a čl. 71 ods. 2 Ústavy SR, v súvislosti s údržbou zelene VZN ukladá povinnosti fyzickým a právnickým osobám nad rámec zákona, čím „nepochybne dochádza k neprípustnému zasahovaniu do výkonu užívacích práv vlastníkov spojených s vlastníckym právom k nehnuteľnostiam. Mesto Košice nedovoľuje zasahovať do vlastníckeho práva fyzických a právnických osôb a v neprípustnej miere určuje ako majú užívať a disponovať so svojim súkromným majetkom ohľadom údržby a správy verejnej zelene. Pokiaľ chce mesto dodržiavať povinnosti upravené v § 4 VZN pri tvorbe, údržbe a správe zelene, nič mu v tom nebráni, naopak Mesto je povinné v zmysle § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov zabezpečiť údržbu a správu verejnej zelene, čo však nie je nutné riešiť vydaním VZN. Je neprípustné, aby v § 4 VZN zakotvené povinnosti boli platné a záväzné aj pre subjekty odlišné od mesta Košice.“ VZN mesta Košice č. 25 o miestnom územnom

systéme ekologickej stability účinné dňa 24.11.1994 medzi existujúce a navrhované biocentrá v § 3 ods. 3, bod 13 zaradilo aj Borovicový háj. Žalovaný sa správal ako vlastník verejnej zelene „Borovicový háj“, o čom svedčí aj jeho list zo dňa 15.10.2009 č. A/2009/14990, adresovaný Správe katastra Košice, ktorým žiadal o zápis vecného bremena k niektorým pozemkom v jeho prospech, pričom obsahom tohto práva mala byť povinnosť vlastníkov pozemkov nachádzajúcich sa pod verejnou zeleňou strieť údržbu a užívanie pozemkov mestom Košice a jeho správcami v rozsahu a spôsobom potrebným na zabezpečenie činnosti pri udržiavaní, ochrane a zveľaďovaní verejnej zelene. Dôvodil, že verejnú zeleň „Borovicový háj“ mu odovzdala Správa mestskej zelene v Košiciach protokolom zo dňa 3.5.2004. VZN č. 2/1991 mesta Košice bolo zrušené uznesením Mestského zastupiteľstva č. 797 na XXII. rokovaní dňa 16.12.2013 a na tomto rokovaní uznesením č. 811 zo dňa 16.12.2013 bol schválený Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (MÚSES). Z listiny zo dňa 18.3.2016 označenej ako „Košice - lokalita Borovicový háj - pozvánka“ vyplýva, že dňa 6.4.2016 sa malo uskutočniť pracovné rokovanie za účelom začatia procesu tvorby vzájomnej dohody medzi mestom Košice s vlastníkami pozemkov o obojstranne prijateľnom funkčnom využití pozemkov, s cieľom zachovania maximálneho podielu existujúcej vzrastlej zelene na pozemkoch ako súčasť zelenej infraštruktúry mesta Košice. Uznesením Mestského zastupiteľstva z XV. zasadnutia zo dňa 24.4.2017 pod č. 745 bolo schválené riešenie odkúpenia lokality Borovicový háj s finančným dopadom na rozpočet mesta, so schválením splátkového kalendára rozloženého na niekoľko rokov. Uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach z XVIII. zasadnutia zo dňa 11.12.2017 pod č. 973, bola schválená kúpa pozemkov v lokalite Borovicový háj za kúpnu cenu 69,61 €/m².

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 488, § 489, § 151n ods. 1, § 151o, § 100 ods. 1 a § 101, § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 1 ods. 1 až 3, § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „zákon č. 66/2009 Z.z.“), čl. 20 ods. 1 veta druhá a čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že k pozemkom, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcu a predmetom sporu, vzniklo na základe zákona č. 66/2009 Z.z. vecné bremeno v prospech žalovaného a žalobcovi za obmedzenie jeho vlastníckeho práva prislúcha nárok na jednorazovú náhradu, ktorý je však premĺčaný. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a odplata má byť vo forme opakujúceho sa plnenia, o nemožnosti aplikovania zákona č. 66/2009 Z.z., na základe ktorého (podľa žalobcu) zákonné vecné bremeno na sporných pozemkoch nevzniklo, resp. že momentom prechodu vlastníckeho práva k pozemkom vlastníkom nadobudol aj vlastníctvo porastov vysadených na týchto pozemkoch, ktoré (porasty) ako súčasť veci sú vo vlastníctve vlastníka hlavnej veci. Podľa posúdenia súdu prvej inštancie pre aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. v danej veci sú splnené podmienky v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z., podľa ktorého tento zákon sa vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je verejná zeleň, nakoľko táto prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu - zákona č. 138/1991 Zb. (§ 1 ods. 1 tohto zákona). K námietkam žalobcu, že danú lokalitu nemožno označiť ako verejnú zeleň, súd poznamenal, že zákon č. 66/2009 Z.z. nedefinuje pojem verejná zeleň. V proteste okresného prokurátora, ktorý napadol VZN mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane verejnej zelene z dôvodu porušenia zákona, bolo namietané definovanie pojmu verejná zeleň v rámci VZN, pričom však nemožno poprieť fakt, že daná lokalita je zeleňou vo vlastníctve mesta, ktorá je prístupnou verejnosti. Súd konštatoval, že pojem „verejná zeleň“ možno na základe sadovníckej a urbanistickej praxe vymedziť ako „zeleň prístupná všetkým občanom bez obmedzenia a slúži na všeobecné užívanie; predstavuje zeleň v uliciach, stromoradia, zelené pásy a pruhy, mobilnú zeleň v uliciach, voľné miesta po asanácii budov, parkoviská, zeleň na námestiach, zeleň pri významných budovách, pomníky a pamätníky, verejnú zeleň na sídliskách, mestské parky a parkovo upravované plochy, promenády, promenádne lúky, odpočinkové lúky, okružné prechádzkové trasy, cieľové prechádzky, odpočívadlá, prírodné kiná a amfiteátre, náučné chodníky, psie lúky a pod. Zeleň verejných parkov tvoria všetky verejne prístupné plochy zelene v sídelnom útvere (<https://www.bratislava.sk/sk/triedenie-zelene>). Charakter zelene a miesta voľne prístupného verejnosti ohľadne danej lokality vyplýva aj z dokumentu Miestny územný systém ekologickej stability mesta Košice (MÚSES) z roku 2013, podľa ktorého lokalita Borovicového lesíka nad Popradskou ul. je už od roku 1995 považovaná za biocentrum na mestskej regionálnej úrovni (BC-RM) a zároveň za súčasť biokoridoru mestského regionálneho významu (BK-RM). Z uvedeného súdu vyplynulo, že aj keď VZN mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, ktoré definovalo pojem verejná zeleň, bolo v dôsledku protestu prokurátora zrušené, nemalo to vplyv na

zmenu charakteru danej lokality ako verejnej zelene, nakoľko táto prešla do vlastníctva mesta podľa osobitného predpisu, boli splnené podmienky pre aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. na prejednávany prípad. Na podklade záveru, že na usporiadanie vzťahu vlastníctva verejnej zelene a pozemkov, sa vzťahuje právna úprava zákona č. 66/2009 Z.z., súd prvej inštancie ďalej vyvodil, že „...ak zákon č. 66/2009 Z.z. vlastníkovi stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkovoprávných vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách a povinnosť vlastníka strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vlastníkom stavby trvá podľa § 4 ods. 2 až do vykonania pozemkových úprav, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v ust. § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z. Bolo by nespravodlivé od vlastníka pozemku požadovať, aby po vopred neurčenú dobu trpel obmedzenie svojho vlastníckeho práva, a to bez náhrady alebo za neadekvátnu náhradu. Napriek tomuto názoru súd rešpektuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorá je založená na priznávaní jednorazovej náhrady, a nie opakovaného plnenia“. Súd prvej inštancie odkázal predovšetkým na závery formulované Najvyšším súdom SR v jeho rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.8.2019 a 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020, ktoré tvoria ustálenú rozhodovaciu prax (R 71/2018) ohľadne tejto otázky (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014 z 24.3.2015 a 3Cdo/49/2014 zo dňa 14.4.2016, ktoré sa týkali priznania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov), na ktoré rozhodnutia nadväzuje a potvrdzuje ich tiež ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/99/2019 zo dňa 26.1.2022, v zmysle ktorých náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t.j. 1.7.2009, pričom sa premlčuje v lehote troch rokov. Právny názor, podľa ktorého finančná náhrada za vznik zákonného vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia, považoval za „ústavne udržateľný“ aj Ústavný súd SR v rozhodnutiach sp. zn. IV.U'S 227/2012 sp. zn. IV.ÚS 539/2020 zo dňa 28.10.2020. Aj proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorú Ústavný súd SR svojim rozhodnutím sp. zn. III.ÚS 537/2021 zo dňa 30.9.2021 odmietol pri rešpektovaní princípu subsidiarity, lebo o veci sťažovateľov prebieha konanie pred všeobecnými súdmi, spor nebol právoplatne rozhodnutý. Ohľadne otázky priznávania jednorazovej náhrady za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR bola obohatená o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady - sp. zn. 1Cdo 171/2021 zo dňa 27.10.2021 a sp. zn. 1Cdo 99/2019 zo dňa 26.1.2022, ktoré odkazujú v tejto otázke na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019. Zároveň súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 6Co/78/2022 zo dňa 13.9.2022, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II 15C/61/2018-455 zo dňa 22.12.2021 tak, že žalobu žalobcov zamietol - v danej veci sa rovnako riešila problematika Borovicového hája a náhrada za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. Pri posudzovaní námietky premlčania vznesenej žalovaným súd dospel k záveru, že právo žalobcu na zaplatenie náhrady za vecné bremeno (uplatnenej za obdobie od 14.5.2018 do 15.5.2020) je premlčané, nakoľko nebolo uplatnené v zákonom stanovenej dobe troch rokov, počítanej odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. od 1.7.2009, keď žalobca podal žalobu na súde dňa 14.5.2020, teda po márnom uplynutí premlčacej doby. Z tohto dôvodu súd prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premlčania a žalobu žalobcov zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanému, ktorý bol v konaní plne úspešný, priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o jej výške rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

4. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP, pretože mal za to, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Citoval dôvody napadnutého rozsudku, ustanovenia § 191 ods. 1, § 220 ods. 2 CSP a mal za to, že žalovaný žiadnym z predložených listinných dôkazov v konaní nepreukázal, že Borovicový háj bol už pred rokom 1990 verejnou zeleňou a stavbou. Podľa žalobcu „verejná zeleň“ v lokalite Borovicový háj mala vzniknúť dňa 19.12.1991, teda až po účinnosti zákona č. 138/1991 Zb., čo bolo preukázané protestom prokurátora, ktorým došlo k zrušeniu VZN mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, vydaného dňa 19.12.1991. Zastával názor, že na predmet žaloby sa nemôže aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z. Z

ustanovení § 1 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 cit. zákona mu vyplynula ako nevyhnutná podmienka právoplatné územné, stavebné a kolaudačné rozhodnutie (posledná časť prvej vety § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.), ktoré žalovaný v konaní nepredložil. Citoval ďalej ust. § 2 ods. 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, na ktorý ako osobitný predpis odkazuje ust. § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. Veci a majetkové práva nadobúdala obec dňom účinnosti tohto zákona t.j. ku dňu 1.5.1991. Ak sa má teda aplikovať § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z., je nevyhnutné, aby ku dňu 1.5.1991 existovala verejná zeleň. Zeleň (nie verejná zeleň) však vznikla až dňa 19.12.1991, teda 7 mesiacov po účinnosti zákona č. 138/1991 Zb., a to vyhlásením VZN č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, a teda podľa názoru žalobcu nemohla prejsť na žalovaného, ak ku dňu 1.5.1991 (účinnosť zákona č. 138/1991 Zb.) neexistovala. Poukázal tiež na to, že písomný protokol o prechode vlastníctva v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. bol spísaný až dňa 3.5.2004. Tvrdil, že do roku 1987 Borovicový háj bol lesom, a nie verejnou zeleňou a nebol ani stavbou, nakoľko neexistujú o tom žiadne doklady a dôkazy. Práve naopak rozhodnutie Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 27.1.1987 hovorí o opaku. Podľa žalobcu pre rozhodnutie bola podstatnou právnou otázkou stanovenia kritérií právnej kvalifikácie „verejná zeleň“ z hľadiska posúdenia tejto kategórie ako predmetu občiansko-právnych vzťahov pre účely výkladu príslušných ustanovení zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vytýkal súdu, že neurčil kritériá pre posúdenie lokality „Borovicový háj“ ako veci v právnom zmysle a nevymedzil činnosti zakladajúce vytvorenie stavby „Borovicový háj“. Rozsudok súdu bol týmto zaťažený vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, čo možno subsumovať pod odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP, a teda súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. je aplikačný rozsah zákona daný iba v prípade, ak verejná zeleň „prešla do vlastníctva obce“. Zo skutočnosti, že tento zákon hovorí o prechode vlastníctva je zrejme, že verejná zeleň subsumovaná pod ust. § 1 ods. 2 tohto zákona musí byť spôsobilým predmetom občiansko-právnych vzťahov, teda sa musí jednať o samostatnú vec v právnom slova zmysle. Poukázal na vývoj právnej kategórie veci ako objektu občiansko-právnych vzťahov, ktorý nastal počas rozhodného obdobia a citovala ust. § 118, § 119 ods. 1 a 2, § 120 ods. 2 OZ v znení účinnom ku dňu 30.11.1987 (prvý prevod „Borovicový háj“) a v zhodnom znení účinnom ku dňu 1.7.2009 (dátum účinnosti čl. I zák. č. 66/2009 Z.z.). Z výkladu a contrario § 120 ods. 2 OZ (podľa ktorého stavby, vodné toky a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku) je zrejme, že princíp superficies solo cedit sa neuplatní iba v prípade stavieb - teda iba na stavby sa v právnom poriadku Slovenskej republiky vzťahuje princíp aedificatio non solo cedit. Z uvedeného vyplýva, že každá verejná zeleň (resp. porasty a stromy, ktoré tvoria takúto plochu), ktoré nie sú stavbou v zmysle Občianskeho zákonníka, sa stávajú súčasťou pozemku, na ktorom sa ako biotop nachádzajú. Poukázal ďalej na závery právnej doktríny: „Súkromnoprávny pojem stavby nie je totožný s pojmom stavby podľa administratívnych predpisov (...)“ [Fekete, I.: Princíp akcesority a vlastnícke právo k pozemku]. Podľa názoru žalobcu pojem „verejná zeleň“ je možné gramatickým a systematickým výkladom porovnať s administratívno-právnym vymedzením pojmu „park“. Pojem „zeleň“, resp. „park“ v čase prvého prevodu „Borovicový háj“ nevymedzovali príslušné stavebné predpisy (stavebný zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku). Ak by tomu aj tak bolo, samo o sebe by to nepostačovalo na to, aby objekt ako „zeleň“ a „park“ nadobudol charakter veci v právnom slova zmysle. Objekty spadajúce pod kategóriu verejná zeleň podľa § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. musia byť samostatnou vecou, majúcou povahu stavby v občiansko-právnom zmysle, pri ktorej musí byť jednoznačne preukázané, že došlo k jej vytvoreniu ľudskou činnosťou. Vo vzťahu k lokalite „Borovicový háj“ nebolo stotožnené vykonanie takých prác, ktoré by bolo možné považovať za vytvorenie stavby ako samostatnej veci v právnom slova zmysle, resp. žalovaný nepreukázal, že také úkony vykonal jeho právny predchodca. Mal za to, že úpravy lokality „Borovicový háj“ neboli vykonané v takej miere, aby táto zmenila svoj charakter prírodou vytvoreného územia; zalesnenie tohto územia existovalo ešte pred akýmikoľvek aktivitami realizovanými právnym predchodcom žalovaného, ktorý mal realizovať len výhradne administratívno-technické úkony týkajúce sa príslušného územia. V prípade, ak „verejná zeleň“ nie je stavbou, nie je daný rozdiel vo vlastníctve k verejnej zeleni a k jednotlivým pozemkom (keďže vlastníkom biotopu sú po celý čas pôvodní vlastníci pozemkov). Preto k takejto „verejnej zeleni“ podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí podľa žalobkyne neprechádza vlastníctvo zo štátu na obec (bez prevodu súvisiacich pozemkov, na ktorých sa má zeleň nachádzať). Ďalej citoval závery z rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 1118/2005 zo dňa 28.2.2006. Mal za to, že žalovaným predložené dokumenty nie sú pre účel vymedzenia stavby dostatočne určité, keďže umiestnenie lokality „Borovicový háj“ v rozhodnom čase konca 80. rokov 20. storočia vôbec neidentifikujú. Rozhodnutie ObNV v Košiciach zo dňa 15.3.1985 predložené žalovaným

bolo vydané pre iné parcely, pričom toto rozhodnutie ani nikdy nenadobudlo právoplatnosť, čo vyplýva aj zo samotnej doložky právoplatnosti. Jedná sa preto o paakt, bez právnych účinkov (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 96/98 a nadväzujúci nálezh Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 16/2012, v obdobnej veci vyvlastňovacieho konania, v ktorom sa konalo s niekým iným ako s účastníkom konania). Z uvedeného je zrejmé, že na príslušných pozemkoch sa nejedná o stavbu, majúcu povahu verejnej zelene, ale len zalesnený biotop/zeleň, ktorá mala byť prebudovaná na obvodový park. K výstavbe parku mal právny predchodca žalovaného pristúpiť až po majetkovoprávnom vysporiadaní, k čomu však nikdy nedošlo. Podľa žalobcu na pozemkoch, o ktoré ide vo veci samej, neboli realizované také úpravy, ktoré by založili vznik novej veci označovanej „Borovicový háj.“ Lokalita „Borovicový háj“ nie je vec v právnom slova zmysle a ako samostatná stavba nikdy nevznikla. Vlastníctvo drevín v tejto lokalite nasleduje vlastníctvo pozemkov, na ktorých sa nachádzajú. Právny predchodca žalovaného vlastníctvo k týmto pozemkom nenadobudol, preto aplikácia zákona č. 66/2009 Z.z. na tento prípad je vylúčená. V ďalšej časti odvolania sa žalobca vyjadril k predpokladom vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a prezentoval svoj interpretačný náhľad na rozsah primeraného použitia úpravy usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami (§ 1 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.) na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnená verejná zeleň (§ 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z.). Podľa jeho nazerania primerané použitie úpravy vzťahujúcej sa na stavby, predpokladá vylúčenie tých aspektov, ktoré sú späté s charakteristickými znakmi stavieb. Rozdielny prístup pri usporiadaní pomerov podporuje podľa odvolateľa napríklad tiež okolnosť, že stavby - na rozdiel od verejnej zelene, sú evidované v katastri nehnuteľností a aj fakt, že vo vzťahu k verejnej zelene - na rozdiel od stavieb, nemožno plniť povinnosť strieť výkon práva zodpovedajúceho vecného bremenu (§ 4 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z.), ale vecnému bremenu by v takom prípade zodpovedala povinnosť zdržať sa odstraňovania biotopov verejnej zelene. Súd prvej inštancie jasne a presvedčivo neozrejmil skutočnosti vylučujúce vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a spôsobom právneho posúdenia veci v podstate vnútil žalobcovi svoj názor, že jeho pohľadávka má základ v zákone č. 66/2009 Z.z. Navyše z rozhodnutia, ktorým súd rozhodol o merite veci, nie je vôbec zrejmé ako sa z nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia stal nárok na osobitnú náhradu vyvedenú zo zákona č. 66/2009 Z.z. (odsek 44. odôvodnenia rozsudku) vo svetle judikatúry Ústavného súdu SR k obmedzovaniu vlastníckeho práva. Žalobca v tejto spojitosti zastával názor, že súd prvej inštancie sa vzťahom zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie vôbec nezaoberal, a tým prakticky mu odoprel, aby bolo rozhodnuté o nároku v zmysle jeho žaloby. Uvedeným postupom súdu, ktorý rozhodol o nároku z iného právneho titulu, došlo k porušeniu zásady zákazu denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). V úzkej spojitosti s argumentáciou poukazujúcou na osobitosti verejnej zelene oproti stavbám, žalobca v odvolaní namietal nepriliehavosť odkazu súdom prvej inštancie na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých sa podľa neho otázka povahy náhrady za zriadenie vecného bremena na pozemkoch pod verejnou zeleňou, neriešila a prezentoval názor o opakovanej povahe náhrady. V takomto kontexte namietal tiež proti spôsobu posúdenia premlčania uplatneného nároku z hľadiska začatia plynutia premlčacej doby, dôvodiac, že vecné bremeno na pozemkoch pod verejnou zeleňou zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z., vzniká (na rozdiel od stavieb) až zápisom v katastri nehnuteľností. Podľa žalobcu ak by sme prijali záver, že náhrada za zásah má byť jednorazová, potom dotknutým subjektom chýbala akákoľvek efektívna možnosť si túto náhradu včasne uplatniť, keďže ani nemali možnosť zistiť, že na ich pozemkoch sa tzv. „verejná zeleň“ vôbec nachádza. Takýto výklad nekorešponduje s ústavne-konformným výkladom dotknutých ustanovení zákona č. 66/2009 Z.z. vo svetle požiadavky na zachovanie právnej istoty adresátov práva. Zároveň zdôraznil, že v tomto prípade je požiadavka právnej istoty osobitne umocnená z dôvodu, že sa v prípade zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu podľa zák. č. 66/2009 Z.z. má jednať o zásah verejnej moci do základných ľudských práv a slobôd, medzi ktoré patrí aj vlastníctvo k dotknutým pozemkom. Ďalej žalobca podporne poukázal na textáciu opatrení uvedených v zákone č. 66/2009 Z.z., ktoré sa týkali pozemkových úprav (§ 3 ods. 3 písm. c/ v znení účinnom k 1.7.2009) a mal za to, že v prípade akceptácie výkladu prezentovaného súdom prvej inštancie by sa vlastníci dotknutého pozemku mal obohatiť v zásade dvojnásobne za to isté obmedzenie - najprv by mu mala patriť zo zákona jednorazová náhrada za vzniknuté právo zodpovedajúce vecnému bremenu a následne po vykonaní pozemkových úprav mohol opakovane obdržať finančnú náhradu za pozemok. Uvedený výklad sa preto nejaví byť priliehavým z hľadiska cieľov sledovaných zákonom č. 66/2009 Z.z. Príslušné ustanovenie bolo vypustené až novelizáciou cit. zákona vykonanou zákonom č. 257/2022 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.9.2022 – až od tohto momentu stratili vlastníci dotknutých pozemkov právo domáhať sa finančnej náhrady za dotknuté pozemky. Podľa názoru žalobcu uvedená zmena predstavuje obmedzenie vlastníkov v možnosti získania definitívnej kompenzácie za vzniknuté jednostranné obmedzenie svojho vlastníctva podľa zákona č. 66/2009 Z.z.

a transformuje pôvodne platné pravidlá pre opakovanú odplatu za opatrenia obmedzujúce vlastníkov na vznik práva na jednorazovú odplatu pre dotknutých vlastníkov. Presentoval názor, podľa ktorého: - za obmedzenie podľa § 4 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. patrí dotknutým osobám opakujúca sa náhrada, - právo na jednorazovú náhradu môže pri objektoch v kategórii verejná zeleň podľa § 1 ods. 2 tohto zákona vzniknúť až momentom zápisu príslušného práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do katastra nehnuteľností, pričom v prípade, ak by malo vzniknúť právo na jednorazovú náhradu zo zákona, k uvedenému mohlo dôjsť až po účinnosti novely vykonanej zákonom č. 257/2022 Z.z. a teda ku dňu 1.9.2022. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil tiež námietku premlčania vznesenú žalovaným a podľa žalobcu aj v prípade, ak by vzniklo právo na jednorazovú náhradu za obmedzujúce opatrenia podľa zák. č. 66/2009 Z.z., takéto právo v čase podania žaloby nebolo premlčané. V ďalšej časti odvolania žalobca opakovane spochybňoval vlastnícke právo k „Borovicovému háju“ právneho predchodcu žalovaného ako aj skutočnosť, že právo správy k tomuto majetku v rozhodnom čase patrilo Záhradníckemu a sadovníckemu podniku mesta Košíc, argumentujúc rozhodnutím Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR zo dňa 21.1.1987 a jeho prílohou č. 1, taktiež aj neplatnosťou hospodárskej zmluvy zo dňa 10.11.1987 o prevode správy národného majetku, a preto na základe zákona č. 138/1991 Zb. nemohlo prejsť vlastníctvo a správa majetku zo štátu na žalovaného. Citoval v tejto súvislosti k obsahu práva užívania lesných pozemkov ust. § 12 ods. 1, § 13 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení účinnom do 23.6.1991 a súvisiace ust. § 64 ods. 1, § 65 ods. 3, § 68 ods. 1, tiež § 8, § 9a Hospodárskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.1983 do 30.6.1988, týkajúce sa dočasnej správy a prevodu správy národného majetku. Podľa žalobcu Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nemal v správe lokalitu „Borovicový háj,“ keďže mu bola uložená povinnosť uzatvorenia príslušnej hospodárskej zmluvy o prevode správy ministerstvom, pričom v konaní nebolo preukázané uzatvorenie takejto hospodárskej zmluvy, ktorou mala byť prevedená správa národného majetku na Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc od inej socialistickej organizácie. Preto je nutné uzatvoriť, že Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc nikdy platne správu národného majetku nad lokalitou „Borovicový háj“ nezískal, správu tohto národného majetku ako súčasť štátneho socialistického vlastníctva nemohol preto platne prevádzať na iné socialistické organizácie, nakoľko podľa žalobcu „Borovicový háj“ po celý čas mal v dočasnej správe Okresný národný výbor v Košiciach. Vzhľadom na uvedené právny následok prechodu „Borovicového hája“ na základe zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí na žalovaného nemohol nastať, nakoľko v zmysle jeho § 2 ods. 1 do vlastníctva obcí prechádzal majetok štátu, ku ktorému patrilo štátnym organizáciám právo hospodárenia – nie dočasná správa. Preto aj z tohto dôvodu podľa žalobcu nemožno na vec aplikovať § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. Vyhodenie Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov nie je spôsobilé založiť prechod vlastníckeho práva k lokalite „Borovicový háj“ zo štátu na obec v prípade, ak pre takýto prechod nie sú splnené podmienky uvedené v § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Trval na to, že hospodárska zmluva je s poukazom na ust. § 24 ods. 1, § 152 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka v nadväznosti na § 37 Občianskeho zákonníka (účinných ku dňu 10.11.1987) absolútne neplatným právnym úkonom, a to z dôvodu nepresného vymedzenia subjektov na oboch stranách vzťahu, ako aj z dôvodu neurčitosti (nepresnosti) vymedzenia jej predmetu („Borovicový háj o rozlohe 11,4245 ha kat. územie Košice-západ“), v ktorej absentovalo presné vymedzenie parciel, na ktorých sa Borovicový háj nachádza, umožňujúce evidovanie prevodu v evidencii nehnuteľností, a teda na základe neplatnej hospodárskej zmluvy nemohlo dôjsť k platnému prevodu správy národného majetku na Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, a následne ani k platnému prevodu sporného majetku do vlastníctva obce v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 138/1991 Zb. Splnenie ani jednej zo zákonom stanovených podmienok v zmysle zákona č. 138/1991 Zb., na základe ktorej by malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva k verejnej zeleni zo štátu na žalovaného, nebolo v tomto konaní preukázané. Žalobca taktiež vytýkal súdu prvej inštancie, že sa nezaoberal tým, či námietka premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi. Záverom uviedol, že od 90. rokov minulého storočia je nielen všeobecne známou skutočnosťou, ale aj súčasťou tuzemského právneho poriadku konštatovanie, že v rokoch 1948 - 1989 komunistický režim porušoval ľudské práva i svoje vlastné zákony, ktoré za účelom dosiahnutia ním sledovaných cieľov sám prijal (§ 1 zákona č. 480/1991 Zb. o dobe neslobody). Hoci na základe výslovnej dikcie zákona o dobe neslobody, sa právne akty prijaté v dobe uvedenej v § 1 zrušujú len vtedy, ak tak ustanovujú osobitné zákony (§ 2 zákona), aj v prejednávanej veci (v ktorej predmetom sporu nebola požiadavka na zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia, ale otázky či rozhodnutie Obvodného národného výboru zo dňa 15.3.1985, hospodárska zmluva vyvolalo skorším právom predpokladané účinky) bolo treba postupy z doby neslobody podrobiť testu ich súladnosti s vtedajším právom a bez tendencie prípadnej nesprávnosti prehliadať či dokonca obhajovať. Vzhľadom na uvedené žalobca zastával názor, že na sporných pozemkoch vecné bremeno v prospech žalovaného na základe zákona č. 66/2009 Z.z.

nevzniklo, a preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie a rozhodnutie a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, uplatnené odvolacie dôvody nie sú preukázané a napadnutý rozsudok je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil v jeho zamietavom výroku vo veci samej, ako aj v súvisiacom výroku o nároku plne úspešného žalovaného na náhradu trov konania. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s vecne správnymi a aj úplnými dôvodmi napadnutého rozsudku, v ktorých súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, podľa akej právnej normy vec posúdil a z akých podstatných dôvodov žalobu zamietol, s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, pričom sa náležite vysporiadal tiež s relevantnými argumentmi strán, žalobcom opakovane namietanými v podanom odvolaní, ktoré mali pre posúdenie prejednávanej veci zásadný význam.

7. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 25.6.2025 o 10:00 hod., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

8. Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie v konaní v intenciách uplatnených odvolacích dôvodov a odvolaním vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu a dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov správne zistil skutkový stav veci, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyplynuli z prednesov a zhodných tvrdení strán alebo inak vyšli v konaní najavo, skutkové zistenia podradil pod relevantné hmotnoprávne predpisy, ktoré aj správne interpretoval a aplikoval na zistený skutkový stav, pričom otázku povahy náhrady za zriadenie zákonného vecného bremena na pozemkoch žalobcu podľa zákona č. 66/2009 Z.z. ako aj otázku premlčania uplatneného nároku na základe námietky žalovaného posúdil so správnym záverom, že uplatnené právo je premlčané a nakoľko sa žalovaný premlčania účinne dovolal, z tohto dôvodu premlčané právo žalobcovi nemožno priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ).

10. V súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP preto odvolací súd odkazuje na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP), a tiež úplné z hľadiska posúdenia všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP).

11. Na vecnej správnosti napadnutého rozsudku nič nemení ani podané odvolanie, v ktorom žalobca opakovane uvádza skutočnosti a námietky prednesené už v prvoinštančnom štádiu konania, ktoré nie sú spôsobilé priviesť pre neho priaznivé rozhodnutie. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa s tvrdenými skutočnosťami a relevantnou argumentáciou sporových strán (i s argumentmi žalobcu, ktoré opakovane namieta v podanom odvolaní) vysporiadal v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia

správnym spôsobom, v plnom súlade so zákonom i závermi ustálenými právnou praxou a jeho právnym záverom niet čo vytknúť.

12. Je potrebné bez výhrad súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že v posudzovanom prípade boli preukázané všetky relevantné skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z., nakoľko na pozemkoch žalobcu, ktoré sú predmetom sporu, sa nachádza verejná zeleň, tzv. Borovicový háj nad Popradskou ul. v Košiciach, ktorý prešiel z vlastníctva štátu (v správe Záhradníckeho a sadovníckeho podniku, š.p. Košice) do vlastníctva žalovaného dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t.j. k 1.5.1991, pričom na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnená verejná zeleň (teda nenachádzajú sa na nich žiadne stavby), ktorá prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu (ktorým je zákon č. 138/1991 Zb.), sa úprava zákona č. 66/2009 Z.z. (vzťahujúca sa na pozemky pod stavbami) vzťahuje primerane, čo je explicitne vyjadrené v ust. § 1 ods. 2 tohto zákona. Samotný zákon č. 66/2009 Z.z. pre účely usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnená (tiež) verejná zeleň, predpokladá, a to bez určenia akýchkoľvek kvalitatívnych či kvantitatívnych parametrov, že jej vlastník môže byť odlišný od vlastníka pozemku, na ktorom sa nachádza. Tým je aj z pohľadu odvolacieho súdu daný jasný podklad pre záver, že tak ako pozemky pod stavbami, aj pozemky pod verejnou zeleňou (tiež pod športovým areálom a pod cintorínom), už v samotnej podstate môžu byť – za splnenia ďalších predpokladov vzťahujúcich sa na usporiadanie pomerov v čase účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., zaťažené zákonným vecným bremenom podľa tohto zákona. Vo svetle odvolacej argumentácie žalobcu spochybňujúcej označenie danej lokality ako verejnej zelene, odvolací súd k dôvodom napadnutého rozsudku dodáva, že pod verejnou zeleňou netreba rozumieť len samotný porast (biotop), ale skladbu prírodných (porast je jedným z nich), krajinných, architektonických a inžinierskych prvkov, ktoré vznikli spolupôsobením človeka a prírody, ktorá vo svojej komplexnosti predstavuje funkčne a esteticky jeden celok. O tom, že charakteristiku verejnej zelene spĺňa tiež lokalita Borovicového lesíka nad Popradskou ul., ktorá je považovaná za významné mestské biocentrum regionálneho významu, celé desaťročia využívané širokou verejnosťou ako oddychová zóna na športovo-rekreačné účely, v danom prípade nemožno mať ani podľa posúdenia odvolacieho súdu (zhodne s názorom súdu prvej inštancie), rozumné pochybnosti. Zohľadňujúc legislatívne oddelenie vlastníctva verejnej zelene a pozemku pod verejnou zeleňou a prihliadajúc na povahu verejnej zelene, ktorá sa spôsobom obmedzenia vlastníckych oprávnení majiteľa pozemku od stavieb v podstate nijak neodlišuje, odvolací súd nenašiel racionálnu oporu pre záver, že by (len) primerané použitie úpravy zákona č. 66/2009 Z.z. vzťahujúcej sa na stavby, v sebe nemalo subsumovať tiež usporiadanie vzťahu k pozemku zriadením vecného bremena (§ 4 zákona). Rovnako odvolací súd nevzhladol najmenší dôvod, pre ktorý by závery rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, na ktoré súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku výstižne odkázal, nemali byť použiteľné na tento prípad len preto, že riešili náhradu za vecné bremeno zriadené na základe toho istého zákona, za tých istých okolností a s tým istým obsahom, len na pozemkoch pod inou entitou.

13. Neopodstatnená je i odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie v rozhodnutí neozrejmil skutočnosti vylučujúce vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a spôsobom právneho posúdenia veci žalobcovi v podstate vnútil svoj názor, že jeho pohľadávka má základ v zákone č. 66/2009 Z.z. K tejto námietke odvolací súd poukazuje na to, že právne posúdenie veci je úlohou súdu, ktorý v civilnom sporovom konaní nie je viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 196/2009 zo dňa 22.9.2010). V dôvodoch napadnutého rozsudku súd prvej inštancie zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil výber, interpretáciu a použitie príslušných ustanovení zákona č. 66/2009 Z.z. na posudzovaný prípad, v ktorých (dôvodoch) sú logicky subsumované dôvody, pre ktoré nebol zistený skutkový stav posúdený podľa inej do úvahy prichádzajúcej alternatívy.

14. Odvolací súd sa stotožňuje i so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého vlastníkom zaťažených pozemkov za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. patrí primeraná náhrada, ktorá má jednorazovú povahu, nemá teda charakter opakovaného plnenia a premlčuje sa v lehote troch rokov odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. (1.7.2009), t.j. najneskôr sa tento nárok premlčal dňom 1.7.2012, pričom aj v posudzovanom prípade právo žalobcu na náhradu za zriadenie vecného bremena na pozemkoch sa premlčalo, nakoľko nebolo uplatnené v zákonom stanovenej premlčacej dobe - žalobca podal žalobu na súde dňa 14.5.2020, teda po márnom uplynutí premlčacej doby, a preto premlčaný nárok žalobcovi nebolo možné priznať. Odvolací súd poznamenáva, že zamietavé

rozhodnutie súdu prvej inštancie v danom spore (z dôvodu premlčania práva žalobcu na jednorazovú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva) je v plnom súlade so závermi ustálenej rozhodovacej praxe prezentovanej recentnými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, citovanými v odôvodnení napadnutého rozsudku, v zmysle ktorých náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t.j. 1.7.2009, pričom sa premlčuje v lehote troch rokov počítanej od účinnosti tohto zákona.

15. Správnosť záveru súdu prvej inštancie o jednorazovej povahe náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z., potvrdzujú aj ďalšie nedávne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktorý toto riešenie už považuje za svoju ustálenú rozhodovaciu prax (porov. uznesenie sp. zn. 5Cdo/161/2023 zo dňa 28.11.2024), pričom medzičasom bolo jedno z rozhodnutí najvyššieho súdu založené na tomto riešení už aj publikované (uznesenie sp. zn. 7Cdo/49/2023 zo dňa 26.6.2024, uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 46/2024).

16. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok v spojení s doplniacim rozsudkom ako vecne správny v jeho napadnutom zamietavom výroku vo veci samej, ako aj v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v zmysle § 255 ods. 1 CSP v plnom procesnom úspechu žalovaného v spore.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nárok na ich náhradu nepriznal, nakoľko neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému, ktorý mal v spore plný úspech, žiadne trovy v odvolacom konaní preukázateľne nevznikli.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej

opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).